

Tajemné vody Motolského potoka

Dnes je čtvrtek 1. září, školáci kolem osmé usedají do lavic a turisté z jedničky naopak ve stejnou dobu jdou na svůj první poprázdňinový výlet. Po pravdě na chvíli jsme do lavic usedli také, do lavic motoráčku docela slavné a velmi staré železniční trati Pražského Semmeringu. Ten se s námi vyšplhal po několika viaduktech a serpentínách ve smíchovských skalách, na západní kopce nad Prahou do stanice Zličín.

Cílem naší cesty jsou trochu zvláštní vody Motolského potoka, vody které na své 9.9km dlouhé cestě Prahou stráví na povrchu jenom zlomek času. Zbytek v podzemí. To je zamřížované a i kdyby nebylo, jistě bychom do něj nelezli, vždyť i na povrchu se dají najít zajímavá místa, jež se mnohdy dají označit jako nej.....

Vystoupili jsme tedy na malém nádraží Zličín, výpravčí s čepicí, růže na zahrádce, podobných nádraží jsou u nás stovky. Zličínské však není jen tak obyčejné, dokonce je výjimečné, a to hned z několika důvodů. Jednak patří k vůbec nejstarším nádražím v Praze, první vlak sem přijel při otevření Buštěhradské dráhy již v roce 1872, dále stejně jako slavná evropská nádraží bylo již několikrát přejmenované i když z úplně jiných důvodů a opravdovým unikátem je to, že sem může kromě vlaků přijet i metro (nádraží je propojené s depem Zličín) a na speciální kolej i pražské tramvaje. Které slavné evropské nádraží něco podobného má ?

Ani to není ještě všechno, během katastrofálních povodní, když bylo zaplavené i pražské metro, nahrazovala tato trať nasazením pravidelných spojů pražskou hromadnou dopravu.

Od nádraží jsme se vydali vzrostlou zelení a několika vilkami stále podle trati do téměř zapomenutého rozsáhlého přírodního území Na Radosti, směrem k pramenům Motolského potoka. Že nás zde může něco překvapit bylo dost pravděpodobné, ale že to bude zrovna Tereza s Karolínou, to bylo velké překvápko. Jak je vidět Na Radosti je možné všechno !

Zdejší příroda je směsice všeho co může člověka napadnout. Opuštěné ovocné sady a ořechovka, jednotlivé náletové stromy, břízou počínaje a osamělými jehličnany konče, ostružiny, maliny, tráva i dvoumetrové rákosí. Mezi tím vším uzounká pěšinka.

Ta nás dovedla až na hráz suchého poldru

Je to území připravené během extrémně vydatných dešťů zachytit všechnu vodu ohrožující obydlené části města.

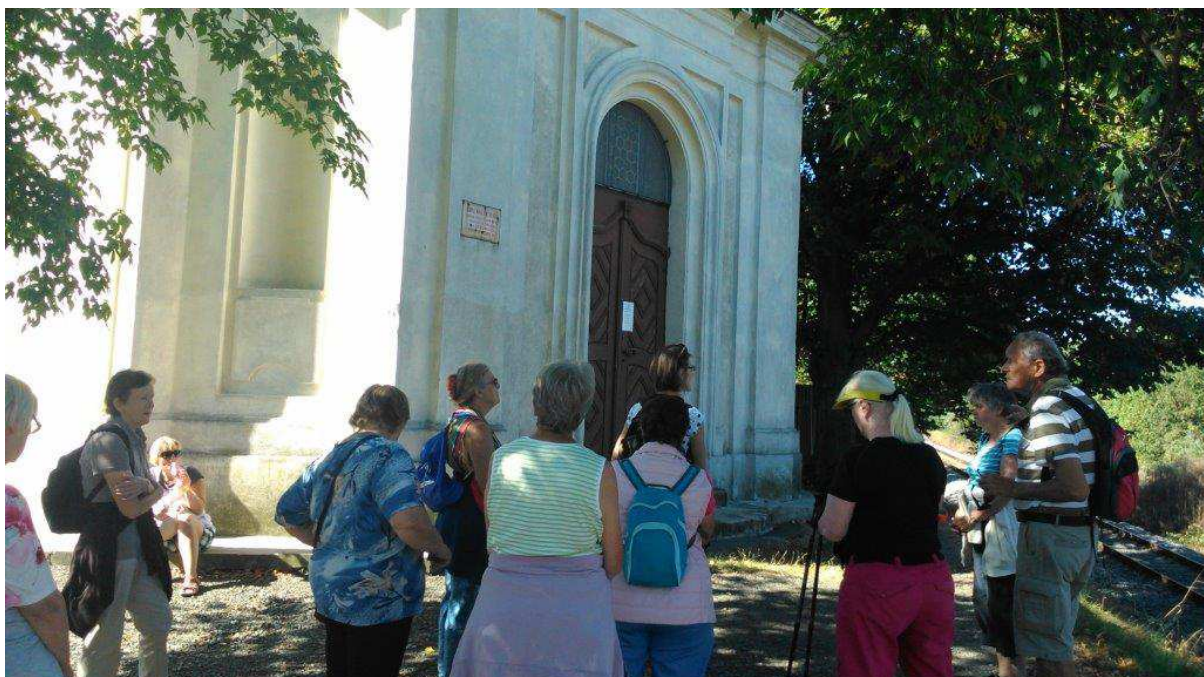
No a právě v těchto místech pojmenovaných Na pískách začíná svoji pouť Prahou a jejím podzemím Motolský potok.

Samozřejmě není to žádný veletok, obzvlášť v současných suchých obdobích je to vlastně potůček, když ale zaprší dovede se svými několika bezejmennými přítoky Vltavě pořádně zatopit. Po pár metrech se ztrácí v nízkém rákosí a my se s ním potkáme až v samém závěru vycházky, když opět vystoupí z podzemí na povrch.

Přesto že je nyní v podzemí, udává směr našemu výletu ke křižovatce **Bílý Beránek**. Býval to zde známý starodávný zájezdní hostinec, jak to bylo zvykem na výpadovkách z Prahy. Dnes je na jeho místě administrativní budova. Nás ale nezajímají křižovatky s dopravou ani kanceláře, proto vystoupáme opět ke kolejím Pražského Semmeringu, chystajících se uprostřed lesa protnout motolský Ordovik. Přímo nad křižovatkou Bílý Beránek upoutává vzácná stavba

Barokní kaple Nalezení Svatého Kříže

Stavba z let 1743-1754 jejíž základní kámen položila císařovna Marie Terezie. Kaple byla postavena pravděpodobně podle návrhu Kiliána Ignáce Dientzenhofera.

Proč vlastně tak ojedinělý název Nalezení Svatého Kříže a proč Marie Terezie? V roce 1742 v těchto místech tábořilo vojsko manžela Marie Terezie vévody Lotrinského které mělo vyhnat z Prahy francouzsko-bavorskou posádku. Když káceli stromy na noční ohně, jeden z vojáků objevil v jednom z kmenů vrostlý železný kříž. To bylo považováno za boží znamení, kříž předal veliteli a ten jej později předal Marii Terezii. Ta se rozhodla po své korunovaci na místě nálezu položit základní kámen k této kapli.

Kaple je v současnosti trochu opravena, avšak přesto že je to vzácná kulturní památka, čeká již roky na důstojnější úpravu svého okolí.

Od kaple stačilo ujít slabý kilometr k dalšímu výjimečnému objektu na okraji lesa. V minulosti jednomu z největších zemědělských dvorců v okolí Prahy.

Původní název Angelovský dvorec-dnes dvorec Háječí

Velmi bohatý a prosperující dvůr ležel na královské cestě z pražského hradu na Karlštejn. Bývala zde kovárna i krčma, ke dvoru patřila i pískovna, mydlárna, dva rybníky, mnoho ovocných a okrasných stromů, les a okolní pozemky. Postupný výčet všech vlastníků by byl hodně dlouhý, dokonce od roku 1947 byl dvůr pod Národní správou a od roku 1987 začal být památkově chráněn. Ani to nezabránilo tomu aby i s přilehlým letohrádkem se dočkal stavu že celý objekt byl zralý k demolicí.

Teprve po nekonečných průtazích byl jako ruina vrácen v restituci dědicům původního majitele. Ti nyní začali podle dobových snímků a nákresů s nákladnou opravou a na okolních plochách plánují i výstavbu průmyslového objektu ve stylu architektury smíchovských Ringhofferových firem.

Náš snímek je důkaz že práce již opravdu začaly a zároveň je z něj vidět o jak rozlehlý statek se jedná.

Celý dvorec Hájčí jsme obešli, podívali se na částečně opravený letohrádek a před námi již nabízel stín v letním vedru smíšený les, přesněji sedmi hektarová přírodní památka **U Hájů**. A hned v prvním údolíčku něco nej....

Snad nejmenší lesní rybníček s poetickým názvem Brouček

Kdo by odolal společné fotce na tak kouzelném místě ?

Přírodní památka U Hájů není z daleka jenom rybníček Brouček s ohroženými druhy obojživelníků ropuchy obecné a skokana hnědého, je zde i další rybník, několik původních studánek a chráněné rostliny i stromy.

I tak může vypadat příroda obestavěná panelovými sídlišti, dopravními stavbami, nákupními centry, spoustou parkovišť a železnicí projíždějící jejím středem. A co je důležité, moc lidí sem nezabloudí, vlastně jsme **Na Radosti a U Hájů** za celou cestu nepotkali vůbec nikoho.

Naše cesta se chýlí ke konci, zbývá projít vilky a vily ve svahu, takovou směsicí nejrůznější architektury i domácích nápadů.

Třeba tyto dámy si vybraly k opalování místo v zahradě jen kousek od plotu, i divák necuda si tu přijde na své

Pod svahem po posledním setkání s Pražským Semmeringem jsme vstoupili na lesní hřbitov. Hřbitov v Motole s malým krematoriem je vlastně nejmladším hřbitovem v Praze. Vznikl podle návrhu architekta Josefa Karla Říhy v letech 1951-1954. S rybníčkem a smuteční vrbou na ostrůvku připomíná spíše pěkný park než hřbitov.

A mezi vchodem do hřbitova a pivovarem je tu na závěr opět voda potoka v Motole. Vytéká z potrubí do Pivovarského rybníka aby se vzápětí opět schovala do podzemí. Takový je již osud tohoto potoka protékajícího rušným územím pátého pražského obvodu.

Byl to dnes pěkný až dost teplý den pro výlet západní částí Prahy, s milým překvapením, když se k nám přidaly dámy z vedení sociálních služeb Tereza a Karolína. Rádi je uvidíme i někdy příště.

V Praze 1. září 2016.

Kronika Mirek, většinu fotek pro kroniku pořídila Tereza Nosková.